

Monumentnummer*: 512341

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 16 juni 1999
Kadaster deel/nr 82666/31

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
St.-Jacobiparochie Waadhoeke Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Sint Jacobiparochie

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Sint Jacobi Parochie A 1896

Omschrijving**

Inleiding

Dit WOONHUIS van het type "villa" is in 1915 gebouwd in Overgangsstijl. De gevelsteen in de oostelijke zijgevel memoreert: "In het oorlogsjaar 1915 is dit gebouw gesticht door Tj. Wassenaar Arts te St. Jacobiparochie. Bouwmeester was G.J. Veenstra van Leeuwarden Opzichter, M. Broekens en J. Keestra, Aannemers F. v.d. Velde en T.J. Kolk". De naar het noorden gerichte villa bevindt zich vrijwel in het midden van een rechthoekig perceel, dat midden in het dorp is gelegen, met de korte zijde aan de hoofdweg.

Omschrijving

De villa heeft een rechthoekige plattegrond en is één bouwlaag hoog. Zij wordt bedekt door een groot wolfdak met machinale rode, ongeglazuurde Hollandse pannen en een schoorsteen. De daklijst rust op grote houten klossen met sier-snijwerk. Op de nok staat een dakruiter met zeshoekige lantaarn en spits. Het gebouw is in bruine baksteen opgetrokken. De voorgevel wordt door de ingangspartij en vensteropeningen symmetrisch verdeeld. De ingangspartij bestaat uit twee treden met een klein bakstenen bordes, een brede houten deur met een ovaal venster en twee smalle zijlichten met glas-in-lood. Boven de deur een houten luifel, die aan vier zware ijzeren staven is bevestigd en op vier lange houten klossen rust. Boven de luifel zijn drie rechthoekige vensters met glas-in-lood geplaatst; aan weerszijden van de ingang twee enkelruits-vensters met zestienruits-bovenlicht van matglas. In de verdieping onder de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoge kap bevinden zich drie enkelruits-vensters met zestienruits-bovenlicht van matglas. In de oostelijke zijgevel zitten acht vensters, alle met meerruits-bovenlichten van matglas. Tussen de vensters zijn symmetrisch twee zij-ingangen met klein bordes en houten luifel geplaatst; boven beide zitten twee kleine verticale vensters. Op het oostelijke dakschild bevinden zich drie dakkapellen onder lessenaarsdak, die van T-vensters met achtruits-bovenlichten zijn voorzien. Tegen de westkant van de achtergevel een serre met grote vensterpartijen en voorliggend terras; rondom dit terras loopt een bakstenen borstwering met nisvormige openingen. Een drietreeds-trapje leidt naar de tuin. Naast de serre is een houten deur met zij- en bovenlicht. Boven de serre, op de zolderverdieping bevinden zich een driedelig venster met bovenlicht, twee enkelruits-vensters en hierboven nog, onder het wolfeind, vijf verticale drieruits-vensters. In de westelijke zijgevel zijn van zuid naar noord geplaatst: twee vensters met twaalfruits-bovenlicht; in de topgevel, twee vensters met ernaast twee kleinere vensters boven een loggia-achtig balkon; ten noorden hiervan nog twee vensters en een uitbouw met aan weerszijden twee kleine vensters. In deze twee vensters bevinden zich de portretten van Rembrandt van Rijn en zijn vrouw Saskia in glas-in-lood, die in het nabij gelegen dorp St. Annaparochie zijn getrouwd in 1633. Hierboven twee dakkapellen met T-vensters, achtruits-bovenlichten en lessenaarsdak. Alle vensters zijn van strekken voorzien.

Het INTERIEUR is qua indeling origineel en bevat een groot aantal originele onderdelen zoals de vierkante hal met rood-zwart-wit-mozaïekvloer en rood-zwart marmeren lambrizing en een tochtportaal, dat toegang geeft tot de lange gang, die de plattegrond van de villa in twee symmetrische delen verdeelt. Onder een boog op de gang is een lantaarn in Art Nouveau stijl geplaatst. Rechts van de gang is de studeerkamer en links achtereenvolgens de dokterskamer, de wachtkamer en de apotheek. Aan de achterzijde links de keuken en rechts de woonkamer. Vanuit de keuken is de grote kelder te bereiken. Op de tweede verdieping liggen zeven slaapkamers, die rondom een ruime loggia-achtige vide zijn gerangschikt. Originele elementen in alle vertrekken op beide verdiepingen zijn onder meer de houten balkenplafonds en de deuren met geprofileerde houten omlijsting. Rechts op de gang, in de dokterskamer en op de ruime overloop op de eerste verdieping zijn marmeren "sier-"schouwen (zonder rookkanaal -het enige echte rookkanaal bevond zich in de keuken) aanwezig, die door een houten, wandkastachtige omlijsting worden versierd. In de studeerkamer bevindt zich tegen de west-muur de oorspronkelijke houten lambrizing met een houten wandkast, waar links en rechts van de schouw de in glas-in-lood uitgevoerde portretten van Rembrandt en Saskia zijn geplaatst. Op de vloer van de grote zolderverdieping ligt, onder de lantaarn en afschermd door het originele houten hekje, een groot negendelig venster met afbeeldingen in glas-in-lood. In de wand in de keuken, die oorspronkelijk tot de bijkeuken hoorde, zitten twee grote rechthoekige glas-in-lood-vensters. In de kleine ruimte ten oosten van de keuken die naar de kelder leidt, liggen originele zeshoekige tegels, in mozaïek geplaatst. Tegen de wand bevindt zich een betegelde groen-gele lambrizing met erboven een gesjabloneerd motief. Onder de loggia op de eerste verdieping ligt een mozaïekvloer.

Waardering

De dokterswoning te St. Jacobiparochie is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- vanwege het materiaalgebruik en de ornamentiek;
- vanwege de situering, verbonden met de maatschappelijke status van de opdrachtgever;
- voor het aanzien van het dorp;
- vanwege de in grote mate aanwezig architectonische gaafheid van het exterieur en van een groot aantal interieuronderdelen;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de dorps omgeving.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dokterswoning